

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
Голова науково-методичної ради
Дар'я Мальчикова
«09» березня 2023 р.

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ**

- 1. Актуальні питання прикладної лінгвістики.**
- 2. Практичні аспекти англійської мови.**
- 3. Інформаційно-комунікативні технології в прикладній лінгвістиці.)**

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.10 прикладна лінгвістика
Освітня програма Філологія (прикладна лінгвістика)
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Форма навчання денна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету української й іноземної
філології та журналістики

Голова НМР Ірина ГАЙДАЄНКО
«16» лютого 2023 р., пр. № 4

Івано-Франківськ, 2023 р.

Затверджено на засіданні кафедри
англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова
Протокол № 6 від 06.02.2023 р.

Завідувачка кафедри Юлія КИЩЕНКО

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Програма атестації з модуля «Актуальні питання прикладної лінгвістики»	7
3. Список рекомендованої літератури	10
4. Перелік питань, що виносяться на атестацію з модуля «Актуальні питання прикладної лінгвістики»	12
5. Програма атестації з модуля «Практичні аспекти англійської мови»	13
6. Список рекомендованої літератури	16
7. Програма атестації з модуля «Інформаційно-комунікативні технології в прикладній лінгвістиці»	17
8. Перелік питань, що виносяться на атестацію з модуля «Інформаційно-комунікативні технології в прикладній лінгвістиці»	20
9. Список рекомендованої літератури	22
10. Критерії оцінювання відповіді здобувачів	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» складається з трьох модулів (Актуальні питання прикладної лінгвістики, Практичні аспекти англійської мови, Інформаційно-комунікативні технології в прикладній лінгвістиці).

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» є підсумковою формою перевірки та оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки здобувачів та сформованості у них загальних компетентностей, серед яких:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Для проведення атестації організується екзаменаційна комісія у складі голови, членів комісії та екзаменаторів, які перевіряють результати навчання здобувачів вищої освіти «бакалавр» за освітньою програмою:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати

й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 19. Мати навички презентувати самостійно проаналізований й систематизований матеріал теоретичного та/або прикладного характеру в рамках конкретної філологічної дисципліни (теоретичний, практичний аспекти).

Згідно Освітньої Програми фаховими компетентностями, якими повинен володіти здобувач ступеня вищої освіти «Бакалавр» є:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI сторіччя, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ З МОДУЛЯ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ»

Атестація випускників з актуальних питань прикладної лінгвістики є підсумковою формою перевірки й оцінки сформованості у студентів перекладацької компетенції, яка передбачає наявність концептуальних знань міжмовного, міжкультурного характеру, а також здатності реалізувати здобуті знання та вміння у майбутній професійній діяльності перекладача.

Студенти-випускники повинні продемонструвати фаховий рівень володіння рідною (українською) та іноземною (англійською) мовами у процесі: а) відповіді на питання теоретичного характеру; б) писемного перекладу нехудожніх типів текстів з англійської мови на українську.

Для перевірки рівня знань з актуальних питань прикладної лінгвістики передбачено переклад текстів за тематикою міжнародних відносин – економічні, юридичні (зі словником).

Окремо на іспит виносяться питання теоретичного характеру, оскільки рівень оволодіння теорією демонструє ступінь реалізації вмінь та знань на практичному рівні.

Студент повинен знати:

- предмет теорії перекладу;
- основні методи та прийоми лінгвостилістичного аналізу;
- основні методи вивчення та аналізу лексичної системи;
- етапи перекладацького процесу і фактори, що впливають на цей процес;
- розрізняти типи текстів за стилістичним та функціональним напрямками;
- поняття жанрово-стилістичної домінанти в перекладі;
- моделі перекладу;
- поняття стратегії і тактики в перекладі;
- методи перекладу;
- засоби та прийоми перекладу;

- лексико-фразеологічні проблеми перекладу;
- лексико-семантичні трансформації у перекладі.

Екзамен скеровано на виявлення ступеня опанування студентами теоретичних засад базисних дисциплін перекладознавчого циклу та рівня професійного володіння писемною формою перекладу. У процесі підготовки студенти повинні вміти правильно реалізувати набуті теоретичні знання у процесі перекладу нехудожніх типів текстів, тобто демонструвати практичні знання, вміння та навички фахівців з філології та перекладознавства.

Студенти **повинні вміти**:

- перекладати письмово з іноземної мови (англійської) на українську нехудожні типи текстів за академічну годину за допомогою словника;
- аналізувати лінгвальні чинники, що впливають на якість перекладу;
- уміти встановлювати міжмовні та міжкультурні розбіжності при визначенні елементів предметно-логічного значення лексичних одиниць і їх врахування у процесі перекладу;
- виявляти мовні та культурні лакуни;
- редагувати та саморедагувати;
- уміти працювати зі словниками різних типів і довідковою літературою, базами даних й інших джерел.

Компетенції:

- базові уявлення про основні світоглядні теорії та концепції в галузі гуманітарних і соціально-економічних наук;
- базові уявлення про сучасні наукові методи філологічних досліджень;
- базові уявлення про сутність мови як суспільного явища, її зв'язок з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу;

- базові уявлення про принциповий зв'язок мови і світу; походження та розвиток мови, її рівні; основні одиниці мови і мовлення; функціональні властивості мови, лінгвокраїнознавчі особливості;
- поглибленні знання основних категорії та видів перекладу;
- розуміння проблеми загального мовознавства та його вплив на теорії та практики перекладу;
- критичне осмислення методів і процесів перекладу та здатність дати критичну оцінку вже існуючих перекладів;

Очікуванні результати:

- здатність перекладати, виявляти труднощі при перекладі, аналізувати їх причини і розробляти шляхи їх усунення;
- здатність використовувати та відбирати інформацію з різних джерел;
- здатність коментувати лінгвокультурні проблем, які трапляються при перекладі;
- перекладати, реферувати та анотувати різножанрові тексти;
- застосовувати міжмовні еквіваленти (кліше);
- враховувати системні міжмовні розбіжності в практиці перекладу;
- використовувати у процесі перекладу довідкову літературу, різнотипні словники, електронні бази даних.

Програма атестації з теорії та практики галузевого перекладу першої іноземної мови розрахована на студентів, які закінчують денну форму навчання за ступенем вищої освіти бакалавр.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. / Е.М.Верещагин, В.Г. Костомаров Лингвострановедческая теория слова. М.: Русский язык, 1980. 320с.
2. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. / Е.М.Верещагин, В.Г. Костомаров // Язык и культура. М.: Русский язык, 1976. 248с.
3. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. / Е.М.Верещагин, В.Г. Костомаров // Язык и культура. Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. М.: Русский яз., 1990. 248с.
4. Гарбовский Н.К. Перевод – искусство [Электронный ресурс] / Н.К. Гарбовский – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
5. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
6. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: [Учебное пособие] / В.Н. Комиссаров. М.: ЭТС, 2004. 424с.
7. Комова Т.А. Основы сопоставительной культурологии./ Т.А. Комова. М.: Изд-во МГУ, 2000. 168с.
8. Костомаров В.Г., Бурвикова Н.Д. Об одной из единиц описания текста в аспекте диалога культур / В.Г. Костомаров, Н.Д. Бурвикова // Иностранные языки в школе. 2000. №5. С. 3-6.
9. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик [Электронный ресурс] / Г.Э. Мирам – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
10. Орехова И.А. Формирование лингвокультурологической компетенции в процессе обучения иностранным языкам / И.А. Орехова // Иностранные языки в школе. 2004. №5. С. 28-30.
11. Рум А.Р.У. Великобритания: Лингвострановедческий словарь А.Р.У. Рум . М.: Рус. яз., 2000. 560с.
12. Томахин Г.Д. Культура стран английского языка / Г.Д. Томахин // Иностранные языки в школе. 2000. № 3. С. 89.
13. Томахин Г.Д. Лингвострановедение. Что это такое? / Г.Д. Томахин // Иностранные языки в школе. 1996. №6. С. 22-27.
14. Томахин Г. Д. Лингвострановедческий словарь. Соединённое Королевство Великобритании и Северной Ирландии / Г.Д. Томахин. М.: АТС–Пресс-Книга, 2003. 720с.
15. Томахин Г.Д. Реалии-американизмы. Пособие по страноведению / Г.Д. Томахин. М.: Высш. шк., 1988. 239с.
16. McCarthy M., O'Dell F. English Vocabulary in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. 296 p.
17. Oxford Guide to British and American Culture. Oxford: Oxford University Press, 2000. 600 p.
18. Redman S. English Vocabulary in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 1977. 270 p.

19. Rivers W. M., Temperby M. S. A Practical guide to the Teaching of English as a second foreign language. New York: Oxford University Press, 2005. 399 p.
20. Routledge Encyclopedia of Translation Studies. London; New York: Routledge, 1998.
21. Kade O. Die Sprachmittlung als gesellschaftliche Erscheinung und Gegenstand wissenschaftlicher Untersuchung // Übersetzungswissenschaftliche Beiträge 3. Leipzig, 1980. S. 194 –294.
22. Neubert A. Pragmatische Aspekte der Übersetzung // Beih. II. Fremdsprachen. Leipzig, 1968. S. 21 – 38.
23. Newmark P. Approaches to Translation. Oxford: Pergamon Press, 1982. 284 p.
24. Nida E. Towards a Science of Translation. Leiden, 1964. 178 p.
25. Venuti L. The Translator's Invisibility. A History of Translation. London; New York: Routledge, 1995. 353 p.
26. Vinay J.-P., Darbelnet J. Comparative Stylistics of French and English: a Methodology for Translation // The Translation Studies Reader. London; New York: Routledge, 2000. P. 84 –93.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА
АТЕСТАЦІЮ З МОДУЛЯ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ»**

1. Мовна картина світу.
2. Фонові знання та їх мовні репрезентанти.
3. Реалії в мові та культурі.
4. Відбір, переклад та коментування реалій.
5. Географічні реалії.
6. Етнографічні реалії.
7. Суспільно-політичні реалії.
8. Реалії системи освіти, релігії та культури.
9. Ономастичні реалії.
10. Визначення поняття «теорія перекладу», її завдання та методи дослідження.
11. Основні види міжмовного посередництва.
12. Типи та види перекладу.
13. Еквівалентність та адекватність перекладу.
14. Переклад як посередник у міжкультурній комунікації.
15. Жанрові засади теорії перекладу.
16. Прагматичні аспекти перекладу.
17. Техніка перекладу.
18. Переклад термінів.
19. Особливості науково-технічного перекладу.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ З МОДУЛЯ «ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

Програма атестації здобувачів вищої освіти з модуля «Практичні аспекти англійської мови» комплексного іспиту передбачає перевірку набутих знань з англійської мови і є підсумковою формою перевірки й оцінки практичної підготовки студентів.

Екзамен скеровано на виявлення ступеня опанування здобувачами першого (бакалаврського) рівня засад базисних дисциплін з германської філології (англійської мови) та перекладознавства. Здобувач повинен уміти викладати доказово, з урахуванням позиції того, до кого звернено висловлювання, свою думку за заданою темою, проблемою, ситуацією, використовуючи при цьому такі форми, як опис, роздум, розповідь.

Перший модуль передбачає перевірку й оцінку сформованості у студентів фахових компетентностей: *мовної, мовленнєвої, соціокультурної, лінгвокраїнознавчої, науково-дослідної, дискурсивної*, а також здатності та готовності реалізувати здобуті знання та вміння в ситуаціях спілкування з носіями мови.

Студент повинен знати:

- фонетичну, граматичну та лексичну англійської мови; необхідний лексичний мінімум (продуктивний та рецептивний) з визначених програмою тем та найуживаніші мовні форми для стандартних ситуацій спілкування;
- граматичний матеріал (активний та пасивний) у межах окресленої тематики; граматичні та лексичні проблеми перекладу.

Студент повинен вміти:

- активно володіти лексикою побутової та спеціальної тематики і мовним формулами для стандартних ситуацій спілкування, а також правильно висловлювати свої думки англійською мовою в ситуаціях повсякденного спілкування;
- робити повідомлення з питань теми, що вивчається;
- самостійно працювати над вдосконаленням своїх умінь та навичок читання, сприйняття англійської мови на слух, власної мови, перекладу, реферування та анотування;
- працювати зі словниками різних типів і довідковою літературою та іншими лексико- та фразеографічними джерелами.

Перелік тем для монологічних висловлювань

1. Політичний устрій Великої Британії. Основні політичні партії.
2. Розкажіть про свій улюблений музичний жанр. Назвіть відомих композиторів або виконавців у цьому жанрі.
3. Засоби масової інформації в Україні, Великої Британії та США.
4. Основні політичні сили в Україні.
5. Розкажіть про Ваш улюблений напрям у мистецтві, які твори (картини, скульптури та ін.) вразили Вас.
6. Правопорушення та покарання.
7. Виборча система в США, головні політичні партії.
8. Телебачення України.
9. Поради щодо здорового харчування. Культура харчування у США, Великій Британії та Україні.
10. Переваги й недоліки покупок традиційним шляхом і через комп'ютерну мережу/за каталогом.
11. Декларація прав людини.
12. Опис людини, яка вплинула на ваше життя (зовнішність, риси характеру, звички).
13. Ситуація на ринку праці в Україні. Перелік необхідних умов для отримання хорошої роботи. Персональні якості, що є запорукою успіху.
14. Рідне місто. Порівняльний аналіз життя в столиці та інших містах України (переваги та недоліки).
15. Проблеми великих міст (транспорт, довкілля, злочинність, міграція тощо). Заходи, необхідні для вирішення цих проблем. Перспективи розвитку мегаполісів у світі.
16. Основні кліматичні зони. Зміни клімату, які відбуваються останнім часом та їх наслідки.
17. Опис улюбленої погоди та погоди, яку ви не любите.
18. Відображення характеру, поведінки, настрою людини через одяг. Стиль,

- якому ви надаєте перевагу та критерії, якими ви керуєтеся при виборі одягу.
Чи є ви рабом моди?
19. Переваги та недоліки утримання домашніх улюбленців, ставлення до них в Україні та Великій Британії. Опишіть свого домашнього улюбленця.
 20. Про які проблеми диких тварин ви знаєте? Які шляхи їх вирішення можна запропонувати? Які ви можете навести аргументи за та проти утримання диких тварин у зоопарках? Яке Ваше ставлення до полювання, чи має воно бути заборонено?
 21. Характеристика Великої Британії з географічної та політичної точки зору.
 22. Сполучені Штати Америки як федеративна держава. Світова політика країни.
 23. Запорука успіху кіноіндустрії в світі. Минуле кінематографу та його перспективи на майбутнє. Чи схвалюєте Ви цензуру в фільмах та заборону перегляду певних фільмів дітьми? Чому?
 24. Місце театру в житті сучасної людини. Найбільш популярні види театрального мистецтва.
 25. Чи є авіа подорож необхідною складовою сучасної людини? Недоліки та переваги авіа польотів.
 26. Рівень медичного обслуговування в Україні та в світі. Хвороби, які є найбільш загрозливими для життя людини в сучасному світі та можливості їх лікування. Переваги та недоліки альтернативної та академічної медицини.
 27. Парниковий ефект та його причини та можливі наслідки.
 28. Видатні політичні фігури Великої Британії, США та Україні.
 29. Політична система США. Структура Конгресу США та принципи його функціонування.
 30. Головні учасники судового процесу.
 31. Стихійні лиха як наслідок діяльності людини.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гон О.М., Гулик В., Мірам Г., Морозов В., Голованчук Л. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат. Англо-американський політичний дискурс: Посібник з перекладу з англійської мови для студентів вищих навчальних закладів (+ компакт-диск). К.: Факт, 2007. – 136 с.
2. Карабан В.І., Борисова О.В., Колодій Б.М., Кузьміна К.А. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) / В.І. Карабан та інш. [навчальний посібник]. – Вінниця, Нова книга, 2003. – 208 с.
3. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів / С.Є. Максимов / [навчальний посібник. Видання друге, виправлене та доповнене]. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
4. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод / Р.К. Миньяр-Белоручев. – Воениздат, 1999. – 288 с.
5. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation [Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів] / Н.М. Нестеренко. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.
6. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. [Навчальний посібник]./ [За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана] / О.В. Ребрій. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.

ЕЛЕКТРОННИЙ РЕСУРС

1. <http://learningenglish.voanews.com/>
2. <https://www.ted.com>
3. <http://www.newyorker.com>

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ З МОДУЛЯ «ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРИКЛАДНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ»

Атестація випускників з інформаційно-комунікативних технологій в лінгвістиці є підсумковою формою перевірки й оцінки сформованості у студентів фахової компетенції, яка передбачає реалізацію цілей навчання специфіки інструментарію історії розвитку прикладної лінгвістики, грамотності студентів, що виражається в розумінні методологічних, теоретичних, прикладних основ і сучасних уявлень в питаннях мовної здатності і мовної діяльності; медійної складової перекладацької компетенції у процесі навчання перекладу, що сприятиме вдосконаленню якості та швидкості здійснення перекладів у майбутній професійній діяльності.

Студенти-випускники повинні продемонструвати фаховий рівень володіння рідною (українською) мовою у процесі відповіді на питання теоретичного характеру.

Студент повинен знати:

- сучасні інформаційні технології, що використовуються для здійснення перекладу, їхню типологію;
- ключові елементи програмного перекладацького комплексу, який у взаємодії з різними типами електронних словників, енциклопедій, довідкових джерел у мережі Інтернет значно полегшує роботу перекладача та підвищує його продуктивність;
- інструментарій психолінгвістики;
- методологічні, теоретичні, прикладні основи і сучасні уявлення в питаннях мовної здатності і мовної діяльності;
- різні підходи і школи прикладної лінгвістики;
- методи дослідження мовної діяльності, мовного матеріалу, мовної особистості.

Студенти повинні вміти:

- перекладати текст за допомогою машинного перекладу ;
- редагувати та постредагувати тексти;
- працювати з текстовим редактором;
- здійснювати автоматизований контроль якості перекладу;
- працювати у програмі «Translation Quality Measurement»;
- підготувати анотацію наукового тексту англійською мовою за допомогою функції Автореферат у програмі Microsoft Word;
- виконати переклад науково-технічного тексту за допомогою програм автоматичного перекладу;
- проаналізувати переклад з точки зору збереження змісту і стилістичних особливостей;
- відредагувати текст перекладу;
- працювати в програмах CAT.

Компетенції:

- базові уявлення про основні світоглядні теорії та концепції в галузі гуманітарних і соціально-економічних наук;
- базові уявлення про сучасні наукові методи філологічних досліджень;
- базові уявлення про сутність мови як суспільного явища, її зв'язок з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу;
- базові уявлення про принциповий зв'язок мови і світу; походження та розвиток мови, її рівні; основні одиниці мови і мовлення; функціональні властивості мови, лінгвокраїнознавчі особливості;
- поглибленні знання основних категорії та видів перекладу;
- розуміння проблеми загального мовознавства та його вплив на теорії та практики перекладу;

- критичне осмислення методів і процесів перекладу та здатність дати критичну оцінку вже існуючих перекладів.

Очікуванні результати:

- здатність перекладати, виявляти труднощі при перекладі, аналізувати їх причини і розробляти шляхи їх усунення;
- здатність використовувати та відбирати інформацію з різних джерел;
- здатність коментувати лінгвокультурні проблем, які трапляються при перекладі;
- перекладати, реферувати та анотувати різножанрові тексти;
- застосовувати міжмовні еквіваленти (кліше);
- враховувати системні міжмовні розбіжності в практиці перекладу;
- використовувати у процесі перекладу довідкову літературу, різнотипні словники, електронні бази даних.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ З МОДУЛЯ «ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРИКЛАДНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ»

Історія розвитку прикладної лінгвістики

1. Мова та її функції. Напрямки вивчення мови (прескриптивна, дескриптивна, теоретична, аналітична, прикладна лінгвістика).
2. Розуміння терміну „прикладна лінгвістика”. Коло завдань прикладної лінгвістики.
3. Комп’ютерна лінгвістика як прикладна лінгвістична дисципліна. Когнітивний інструментарій комп’ютерної лінгвістики.
4. Гіпертекстові технології представлення тексту. Прикладні аспекти квантитативної лінгвістики. Патопсихолінгвістика та судова лінгвістика як додатки до лінгвістики.
5. Лексикографія (базові параметри типологізації словників, основні структурні компоненти словника, основні структурні компоненти (зони) словникової статті).
6. Лінгвістика та функціонування держави. Політична лінгвістика (предмет і завдання політичної лінгвістики, методика контент-аналізу, методика когнітивного картування).
7. Лінгвістичні аспекти теорії впливу: мовні механізми варіативної інтерпретації дійсності. Механізми варіативної інтерпретації дійсності в нейрон-лінгвістичному програмуванні.

Психолінгвістика

1. Пам’ять як система представлення знань.
2. Ментальний лексикон і концептуальна система.
3. Лінгвістична пам’ять.
4. Психолінгвістичні аспекти перекладу.

5. Поняття когнітивного стилю.

6. Психоенергетика інтерпретації та перекладу.

Інформаційні технології в лінгвістиці

1. Професійні компетенції перекладача. Медійна компетенція як складова професійної компетенції перекладача.
2. Теорія окремих видів перекладу та комп'ютерний переклад. Автоматичне анотування та реферування текстів.
3. Мова пошукових запитів Google. Програми машинного перекладу: історія та сучасний етап.
4. Переваги та недоліки програм машинного перекладу. Машинний переклад та постредагування текстів.
5. Сучасні інформаційні технології: системи машинного перекладу, електронні словники різних видів, енциклопедії, довідники, Інтернет-ресурси та інші джерела додаткової інформації.
6. Специфіка застосування нових інформаційних технологій у перекладацькій діяльності.
7. Програмне забезпечення категорії Translation Memory та набір програм для ефективного здійснення перекладу.
8. Робота в програмах CAT.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Баранов А.Н. Введение в прикладную лингвистику. М.: Эдиториал УРСС, 2001. 357 с.
2. Беляева Л.Н. Информационные технологии и подготовка переводчиков / Беляева Л.Н. // Мир перевода. №1 (13) январь-июнь 2005. С. 32-35.
3. Грязнухіна Т.О. Паралельні корпуси текстів і машинний переклад / Т.О. Грязнухіна //Мовознавство. 2006. № 1. С. 71-82.
4. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування : [посібник] / Зарицький М. С. К. : Парламентське видавництво, 2004. 120 с.
5. Иванова А.О. Современные информационные технологии и перевод / Иванова А.О. // Университетское переводоведение : мат-лы VI Межд. науч. конф. по переводоведению «Федоровские чтения» 21-23 окт. 2004 г. СПб. : Филол. ф-т СПбГУ, 2005. Вып.6. С. 130-144.
6. Иванов В.Ф., Мелешенко О.К. Сучасні комп'ютерні технології і засоби масової комунікації: аспекти застосування. К. 2006. 146 с.
7. Опорні конспекти лекцій з дисципліни. – Навчальна електронна система Moodle. Курс "Основи прикладної лінгвістики" // www.moodle.oa.edu.ua
8. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрямки та проблеми: Підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
9. Allen, Harold. Readings in Applied Linguistics. Appleton-Century-Crofts, 1964. 534 p.
10. Delahunty, Gerald, Garvey, James. Language, Grammar, and Communication (A Course for Teachers of English). McGraw-Hill, Inc, 1994. 442 p.

11. Hunston, Susan. Corpora in Applied Linguistics. Cambridge Applied Linguistics, 2002. 232 p.
12. Survey of the State of the Art in Human Language Technology (Web Edition). Ed. by Ron Cole (Editor in Chief) Joseph Mariani. Cambridge University Press and Giardini, 1997. 543 p.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
2. Сапогова Л.И. Переводческое преобразование текста : учеб. пособие / Л.И. Сапогова. М.: Флинта : Наука, 2009. 320 с.
3. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær]. [2nd ed.]. London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. 654 p.

Інформаційні ресурси

1. Електронна презентація програми «Translation Quality Measurement». Режим доступу : http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_machine_translation.
2. Електронна презентація програми «TQ-Metric». – Режим доступу : <http://corpusik.livejournal.com/tag/параллельный%20корпус>.
3. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_machine_translation.
4. AcronymFinder - словник абревіатур англійською, французькою, німецькою мовою.
5. Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication. Brussels, 16-17 March 2009. Access: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/emt_competences_translators_en.pdf

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ ЗДОБУВАЧІВ

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Філологія (прикладна лінгвістика)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.10 прикладна лінгвістика проводиться у формі атестаційного екзамену.

Атестація здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у формі комплексного екзамену, складається з трьох модулів:

1. Актуальні питання прикладної лінгвістики.
2. Практичні аспекти англійської мови.
3. Інформаційно-комунікативні технології в прикладній лінгвістиці.

Критерії оцінювання визначено відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (наказ від 08.09.2021 №890-Д).

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо їх відповідності вимогам стандартів вищої освіти (за наявності) та проводиться у формі екзаменів із обов'язкових дисциплін професійної підготовки в обсязі чинних силабусів.

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою / National grade
90 – 100	A	excellent	Відмінно
82 – 89	B	good	Добре
74 – 81	C		
64 – 73	D	satisfactor y	Задовільно
60 – 63	E		
35 – 59	FX	fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Загальна оцінка визначається як сума балів за виконання всіх видів

завдань. За формулою: $ZB = \frac{\sum \text{кількість балів за кожний модуль}}{\sum \text{кількість модулів}} = \frac{\sum \text{кількість балів за кожний модуль}}{\sum \text{кількість модулів}}$

Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач – 100 балів.

Таблиця відповідності балів та критеріїв оцінювання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти при розв'язанні теоретичних питань

За шкалою ЕКТС	Сума балів	За національною шкалою	Коментар
А	100 – 90 балів	відмінно	<p>Студент має глибокі міцні і системні знання з усіх розділів екзаменаційних модулів, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальних дисциплін, їх мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у всіх видах практичних завдань. Може самостійно обирати підходи та методи для вирішення завдань різного рівня складності.</p> <p>Широко застосовує основні категорії системного аналізу та системно-структурного та функційного підходів. На основі ґрунтовних знань із сучасної лінгвістики й лінгводидактики може самостійно охарактеризувати структуру аналізованої системи та зв'язки між її компонентами.</p> <p>Обсяг знань та рівень вмінь та навичок цілком відповідає та перевищує зміст Програми атестації здобувачів вищої освіти.</p>
В	89 – 82 бали	дуже добре	<p>Здобувач має глибокі міцні і системні знання та необхідні відомості про актуальні проблеми сучасної лінгвістики, знає провідні тенденції розвитку мовознавчого процесу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи фахову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальних дисциплін, що складають модулі атестації, їх мету та завдання. Студент має міцні ґрунтовні знання, виконує практичну роботу без помилок.</p> <p>Обсяг знань та рівень вмінь та навичок</p>

			відповідає обсягу Програми атестації здобувачів вищої освіти.
С	81 – 74 бали	добре	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички в фаховому аналізі мовознавчих понять та перекладі, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти., але допускає помилки в обсязі до 10%.
Д	64 – 73 бали	задовільно	Здобувач знає основні теми трьох модулів, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти, але допускає помилки в обсязі від 10% до 25%.
Е	63 – 60 балів	задовільно	Здобувач знає основні теми трьох модулів, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти, але допускає помилки в обсязі від 10% до 25%.
FX	59 – 35 балів	незадовільно	Студент має фрагментарні знання з трьох модулів. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти, але допускає помилки в обсязі до 50%.
F	34 – 1 бал	незадовільно	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити відповіді на питання екзаменаційних модулів.

Гарант ОП

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Яна Просьянникова', written in a cursive style.

Яна ПРОСЯННИКОВА